

AD VAN POPPEL (red.)

100 jaar motorrijden in België. Belgische motorrijdersbond 1912-2012

Heule, Snoeck, 2012, 208 p.

Het fraai vormgegeven boek *100 jaar motorrijden in België* werd samengesteld naar aanleiding van het honderdjarige bestaan van de Belgische Motorrijdersbond (BMB). Deze vereniging, die zich tot doel stelt de nationale (en internationale) motorsportwedstrijden te organiseren, werd in 1912 opgericht. 'Opgericht' is eigenlijk een groot woord, want de motorsport in België was al sinds 1896 in handen van de *Automobile Club de Belgique*, die de internationale licenties controleerde voor alles wat gemotoriseerd was, dus automobiel en motorfiets. Dat laatste werd dan weer gecontesteerd door de Belgische Wielrijdersbond, die de licenties voor de wielersport controleerde, en vond dat een motorfiets eigenlijk een fiets was. In het begin van de 20e eeuw leidde dat tot nogal wat getouwtrek tussen de twee machtige sportfederaties. Uiteindelijk werd een Gemengde Commissie opgericht, die in 1912 besliste om de organisatie van motorwedstrijden aan een nieuwe, aparte bond over te laten. Toch bleef de BMB nog tot laat in de jaren 1920 onder curatele staan van de *Automobile Club*.

Bovendien, onvermeld in dit jubileumboek, duurde het verschillende decennia voor de BMB zich kon laten gelden als nationale bond. Bij de oprichting waren slechts zes motorclubs bij de nationale koepel aangesloten, een fractie van het totale aantal clubs. Vooral de Luikse clubs toonden zich afkerig. Luik was eigenlijk het bastion van de Belgische motorsport, ook al omdat in het Luikse de belangrijkste producenten gevestigd waren.

In 1923 richtte de Luikse club Motor Union een eigen koepel van clubs op, en scheurde zich af van de BMB. Jarenlang bleef de Motor Union, met een eigen blad en een eigen wedstrijdencircuit, een geduchte concurrent van de BMB. Pas na de Tweede Wereldoorlog kwam het definitief tot een verzoening. Ook de machtige Antwerp Motor Club, een van de grootste motorclubs van het land, bleef aanvankelijk buiten de BMB, en sloot zich in 1920 zelfs kortstondig aan bij de rivaliserende Belgische Wielerbond. Ook niet vermeld is de naam van de stichtende voorzitter, een zekere Pecqueur, reeds in januari 1913 vervangen door de Luikenaar Oscar Guillot. Deze laatste ging in de beginjaren regelmatig in de clinch met de toezichhoudende *Automobile Club*, diende verschillende keren zijn ontslag in, en stapte in 1920 na het zoveelste conflict definitief op. Ook zijn opvolger Fagard kwam in woelige kwesties terecht, en stapte na een jaar al op.

Maar, zoals gezegd, dat alles staat dus niet in deze publicatie. Het boek opent met een erg summier overzicht van de geschiedenis van de BMB van 1912 tot 2012, slechts twintig bladzijden, met vele grote afbeeldingen en tussenstukjes, vooral aan de meest recente geschiedenis gewijd. Iets meer aandacht gaat uit naar de motorfietsindustrie, al volstaan dertig bladzijden in het geheel niet om alle producenten aan bod te laten komen. Er is bovendien ook veel aandacht voor allerlei randverschijnselen uit de geschiedenis van de motorsport, zoals de productie van bijzondere motorsportkleding, de motoren van de wegenspolitie of 'zwaantjes', of het scooter-fenomeen na de Tweede Wereldoorlog.

Het hart van dit boek gaat duidelijk naar de motorsport, een sporttak waar België op het

einde van vorige eeuw uitblonk. Jarenlang verdeelden Belgische motorsporters als Roger De Coster, Eric Geboers of Stefan Everts de wereldtitels motorcross onder elkaar. Het grootste deel van deze publicatie is dan ook aan de geschiedenis van de motorcross gewijd. Drie lange hoofdstukken behandelen de gouden tijden van de motorcross in België, en achteraan volgt een lange lijst van korte biografieën van motorcrossers, die een kwart van het boek beslaat. In bijlage is dan nog eens een overzicht van wedstrijduitslagen en kampioenschappen opgenomen, evenwel slechts een selectie, een meer volledige lijst staat op de website van de BMB.

Ten slotte zijn nog enkele korte hoofdstukken opgenomen, over de andere motorsporten buiten motorcross, over motortoerisme, over het dagelijks gebruik van de motorfiets in België, over motorsportmedia, en een afsluitend hoofdstuk over “de toekomst van het motorrijden”. Wat dat laatste betreft, ziet het er verrassend genoeg nogal somber uit. Behalve dat de tijd van de grote wereldkampioenen alweer enkele jaren achter ons ligt, wordt de Belgische motorsport in zijn bestaan bedreigd door het groeiende milieubewustzijn. Motorcross is immers een ‘vuile’ sport, een circuit is eigenlijk een grote met olie vervuilde modderpoel, waar dierlijk noch plantaardig leven mogelijk is, en de trainingen en wedstrijden zorgen voor geluidsoverlast in een grote cirkel rond het circuit. Begrijpelijk dat de jongste jaren steeds meer gemeenten motorcrossterreinen van hun grondgebied weren.

100 jaar motorrijden in België is een bijzonder mooi boek, in groot formaat met harde kaft, met honderden afbeeldingen van hoge kwaliteit. De tekst is geschreven door een groot aantal auteurs uit de omgeving van de BMB,

stuk voor stuk motorliefhebbers, en dat laat zich merken. De liefde voor de motorsport spat van de bladzijden, en de auteurs struikelen over elkaar heen om toch maar zo veel mogelijk aspecten en anecdotes aan bod te laten komen. Een bijzonder rijke uitgave dus.

Een wetenschappelijke studie is dit niet. Er zijn geen voetnoten, en geen bibliografie. Waar de feiten vandaan komen, weten we niet. Er wordt enkel achteraan vermeld dat de auteurs twee jaar lang de BMB-archieven en het BMB-bondsblad doorploegden. Verschillende auteurs hebben schijnbaar ook uit een eigen archief geput, en met vele betrokkenen in het boek vermeld werden gesprekken gevoerd. Als historisch overzicht is deze publicatie zeker niet volledig, en de historische context wordt slechts zeer summier geschetst. Er zijn wel bijzonder veel feiten en details verzameld, maar de correctheid ervan kan niet gecontroleerd worden. Niettemin kan het werk wel in beperkte mate zijn nut bewijzen als naslagwerk, over de geschiedenis van de motorfiets in België is tot dusver immers zeer weinig verschenen (en terzijde : de auteurs vermelden dat er in 1962 al een BMB-jubileumboek verschenen is, maar jammer genoeg is hier in geen enkele bibliotheek een spoor van terug te vinden). Mochten deze brullende tweewielers op u evenwel enige aantrekkingskracht uitoefenen, dan staat dit fraaie boek garant voor uren intens leesplezier.

Donald Weber

